

Læreplan i engelsk for hørselshemmede

Om faget

Fagets relevans

Engelsk er et verdensspråk, særlig med hensyn til interkulturell kommunikasjon og teknologisk utvikling. Å beherske engelsk fører til større valgmuligheter innen privatliv, samfunnsliv, utdanning og yrke. Det er også et viktig kontaktspråk mellom mennesker som ikke har felles morsmål. Språket finnes i mange kulturelle varianter, både når det gjelder tegnspråk, talespråk, skrivemåter, form og ordforråd. Det er derfor viktig å lære om kulturelle sammenhenger for både hørende og hørselshemmede.

Kjerneelementer i faget

Kommunikasjon

Kommunikasjon er å forstå og bli forstått. For å kommunisere selvstendig må eleven velge og bruke ulike språkmodaliteter tilpasset eget behov, situasjonen og mottakeren. Kommunikasjonen er avhengig av språklæring, som setter det engelske språket i system.

Språklæring

Språklæring er å utvikle kunnskap om engelsk som system og å kunne ta i bruk hensiktsmessige språklæringsstrategier. Kunnskap om språklyder, ordforråd, ord-, setnings- og tekststrukturer gir elevene valg og muligheter i kommunikasjon og samhandling. Språklæring handler om å se sammenhenger mellom språk eleven kan, og å vite hvordan språket er bygget opp.

Møte med engelskspråklige tekster

Gjennom møter med engelskspråklige tekster skal eleven tilegne seg språk og kunnskap om kultur og levestett der engelsk brukes. Eleven skal få et grunnlag for å forstå både den hørende og den hørselshemmede verden rundt seg, samt se sin egen identitet i en flerkulturell sammenheng. Eleven skal utvikle sin kompetanse gjennom å tolke, reflektere, og kritisk vurdere ulike tekster.

Språk og teknologi

Språk og teknologi innebærer at eleven skal utforske og lære om muligheter og begrensninger teknologi har for språklæring. Teknologi åpner for å utforske autentiske tekster og nye kommunikasjonsarenaer gjennom ulike språkmodaliteter. Eleven skal også lære å finne, kritisk vurdere og bruke teknologi og medier kreativt og hensiktsmessig.

Fagspesifikk tekst om hvordan verdigrunnlaget synliggjøres i faget

Engelskopplæringen kan bidra til at eleven finner tilhørighet i ulike kulturelle fellesskap, da gode språkkunnskaper både kan bygge broer mellom mennesker og øke muligheten for å kommunisere og for å lære. Videre skal opplæringen bidra til at eleven utvikler etisk bevissthet, kritisk tenkning og nysgjerrighet overfor andre språk og kulturer. På denne måten kan skolen ta klasserommet ut i verden og

slippe verden inn i klasserommet. Læreplanen i engelsk for hørselshemmede er likeverdig med læreplanen i engelsk.

Tverrfaglige temaer i faget

Folkehelse og livsmestring

Arbeidet med temaet folkehelse og livsmestring skal gi eleven kompetanse som fremmer egen fysisk og psykisk helse. Møtet med engelskspråklige tekster kan gi innblikk i andres livssituasjoner, og styrke elevens evne og vilje til å gi uttrykk for egne ønsker, meninger, synspunkter og følelser i kommunikasjon med andre på engelsk. Videre kan økt språklig og kulturell kompetanse bidra til mestringsfølelse og styrket selvtillit.

Demokrati og medborgerskap

Gjennom å bruke sine språklige ferdigheter og kompetanse i arbeidet med demokrati og medborgerskap skal eleven få økt forståelse for ulike samfunn og kulturer. Dette kan forebygge fordommer, utvikle toleranse og gi elevene grunnlag for å bli aktive samfunnsborgere.

Grunnleggende ferdigheter i faget

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter handler om å kunne bruke et variert utvalg digitale ressurser for å styrke egen språklæring, kommunisere og tilegne seg relevant kunnskap på engelsk.

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i presentasjoner og direkte kommunikasjon kan omfatte talespråk og/eller tegnspråk, skriftspråk og lytting/avlesning avhengig av elevens forutsetninger og preferanser.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i engelsk handler om å kunne uttrykke mening og ideer i skriftlige tekster av variert form, medium og omfang.

Å kunne lese

Å kunne lese i engelsk handler om å kunne forstå og bruke innholdet i skriftlige tekster av variert form, medium og omfang.

Kompetansemål

Etter 1.trinn

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

Tema: Lek med språk

På 1. trinn skal språk tilegnes gjennom lek. Lekpregede aktiviteter med visuell støtte skal introdusere eleven til det nye språket, ordbilder, munnformer og strukturer.

- følge instruksjoner og delta i lek og aktiviteter
- tilegne seg ord og/eller tegn og setningsstrukturer gjennom samhandling
- samtale om hvorfor det er nyttig å lære engelsk
- oppdage engelske munnformer og språklyder
- gjenkjenne, lese og skrive ordbilder
- finne tegn og/eller ord og uttrykk som er felles for engelsk og andre språk som eleven kan
- bruke digitale verktøy i lek med språk

Fagspesifikk omtale av vurdering i fag

Eleven viser kompetanse i engelsk for hørselshemmede ved å gjenkjenne og bruke kjente ord og/eller tegn med og uten visuell støtte, og vise forståelse i samhandlingssituasjoner. Eleven forstår at engelsk har andre språklyder, ord og tegn enn det eleven kjenner til.

Etter 2.trinn

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

Tema: Meg selv

- tilegne seg ord, fraser og setningsstrukturer om dagligdagse temaer, interesser, behov og følelser
- delta i innøvde og spontane dialoger
- utforske de mest grunnleggende engelske munnformer og språklyder
- gjenkjenne håndalfabetet på BSL og ASL og sammenligne med norsk håndalfabet
- lese og skrive noen dagligdagse ordbilder og småord
- peke på noe, spørre hva det er og kunne trekke ut meningen av ord og/eller tegn med visuell støtte
- sammenligne engelskspråklig lek og barnelitteratur med egen kultur
- møte autentiske språkmodeller gjennom teknologi

Fagspesifikk omtale av vurdering i fag

Denne delen er under utarbeidelse.

Etter 4.trinn

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

Tema 3.trinn: Min hverdag

Tema 4.trinn: Mitt nærområde

- avlese/lytte, lese og forstå hovedinnhold i tydelige tekster med visuell støtte om kjente emner, fysisk helse og barnekultur
- uttrykke seg kreativt i spontane samtaler og i skriftlige tekster til ulike formål
- bruke det engelske alfabetet i ulike språklæringsaktiviteter
- uttrykke seg i fortid, nåtid og fremtid med de mest brukte verb
- skrive tekster med enkel setningsoppbygging
- koble språklyder til bokstav og stavemønstre, og trekke lydene sammen til ord
- lese og forstå enkle tekster bestående av lydrette ord, kjente og ukjente ordbilder
- utforske ulike ordbøker, og lære hvordan de kan brukes i språklæring
- forstå betydningen av ukjente ord ut fra sammenheng i tekst
- bruke digitale hjelpemidler til å finne informasjon, lese og lage tekster og samhandle med andre

Fagspesifikk omtale av vurdering i fag

Denne delen er under utarbeidelse.

Etter 7.trinn

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

Tema 5.trinn: Du og jeg

Tema 6.trinn: Barn i verden

Tema 7.trinn: Valg

- kommunisere om dagligdagse og faglige temaer, og delta i diskusjoner
- forstå forklaringer, spørsmål og noen idiomatiske uttrykk
- bruke grunnleggende mønstre for rettskriving, ordbøying, setnings- og tekstbygging

- beskrive oppbygging av ord, og ha kjennskap til noen uttaleregler
- lese og reflektere over skriftlige tekster, og uttrykke og begrunne egne meninger i møte med disse
- bruke ulike lese- og læringsstrategier og reflektere rundt egen språklæring
- skrive sammenhengende tekster som forteller, gjenforteller, beskriver og uttrykker opplevelser og egne meninger
- gjøre rede for og presentere kulturer der engelsk brukes, og diskutere identitet, språk og døvekultur
- utforske og bruke hensiktsmessig teknologi til språklæring, tekstskaping og samhandling

Fagspesifikk omtale av vurdering i fag

Eleven viser kompetanse i engelsk for hørselshemmede ved å forstå ord og fraser knyttet til seg selv og sine nære omgivelser. Eleven deltar i samtaler, og forstår og bruker informasjon i tydelige, skriftlige tekster. Eleven viser grunnleggende kunnskap om setnings- og tekstbygging i skriftlige tekster om kjente og personlige emner.

Etter 10.trinn

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

Tema 8.trinn: Ungdommer i verden

Tema 9.trinn: Min digitale verden

Tema 10.trinn: Ungdomskultur og identitet

- bruke engelsk til å forstå og formidle kulturelle uttrykksformer for hørselshemmede og hørende
- forstå hovedinnhold og detaljer i samhandlinger, og kunne beskrive med flyt og sammenheng
- utvikle et relevant ordforråd og varierte språklige strukturer
- beskrive grunnleggende språklige mønstre og tekstoppbygging, og bruke faguttrykk om språk
- skrive kreative og faglige tekster tilpasset ulike mottakere og situasjoner
- bruke kunnskap om egen læring til å sette seg mål og velge egnede strategier i arbeid med tekster
- lese og reflektere over tekster fra ulike kilder om kulturelle forhold for hørende og hørselshemmede i land der engelsk brukes, og sammenligne disse med forhold i Norge
- sammenligne og samhandle om identitetsdannelse, kommunikasjonsformer og kulturelle uttrykksformer for hørselshemmede og hørende i Norge og land der engelsk brukes.

- bruke digitale verktøy på en kritisk måte i arbeid med språk og tekst, og for å møte autentisk språk
- samarbeide, planlegge og gjennomføre en presentasjon om ungdomskulturelle emner ved hjelp av teknologi

Fagspesifikk omtale av vurdering i fag

Denne delen er under utarbeidelse.

Etter VG1

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

Tema VG1 felles: Internasjonale forhold

Tema YF: Kommunikasjon i arbeidslivet

Tema ST: Akademisk språk

- samtale om og diskutere ulike temaer, også innen eget utdanningsprogram
- bruke et presist og relevant ord og/eller tegnforråd med grammatisk kontroll og varierte språklige strukturer
- sammenligne språklige systemer og strukturer i engelsk og andre språk eleven kan, og bruke det i sin språklæring
- lese, sammenligne og vurdere kritisk tekster fra ulike kilder med hensyn til innhold, synsvinkel, hensikt og avsender i skjønnlitterære og faglige sammenhenger
- skrive kreative og faglige tekster med tydelig struktur, tilpasset ulike mottakere og situasjoner
- bruke bevisste strategier i egen språklæring og kommunikasjon tilpasset mottaker og situasjon
- utforske, reflektere over og vurdere tekster om samfunnsforhold, arbeidsliv, identitetsdannelse, kommunikasjonsformer, kulturelle uttrykksformer og aktiviteter for hørende og hørselshemmede
- reflektere over og forklare framveksten av engelsk som verdensspråk
- vurdere kritisk og selvstendig hvilke muligheter og begrensninger teknologi har for språklæring, kommunikasjon og utvikling av interkulturell kompetanse
- bruke og kritisk vurdere digitale ressurser, i direkte kommunikasjon og i arbeidet med å skape ulike tekster med varierte formål og uttrykk

Fagspesifikk omtale av vurdering i fag

Denne delen er under utarbeidelse.

Vurdering

Læreplanen i engelsk for hørselshemmede legger stor vekt på elevenes språklæring, og at denne kompetansen vises gjennom samhandling med andre og i møte med tekster. Språkerfardighetene danner dermed hovedgrunnlaget for vurdering i faget. Eleven skal i tillegg vise sin kompetanse i faget gjennom å bruke tekstkompetanse og formidle refleksjoner om ulike personlige, lokale og globale forhold. Eleven skal også medvirke i egen læring, og delta aktivt i vurdering av egen språkkompetanse og språkutvikling.

Fagspesifikk omtale av vurdering i fag

Opplæringen og vurderingen i faget skal være i tråd med overordnet del av læreplanverket. Læreren skal gjennom sin vurderingspraksis støtte opp under elevens dybdelæring, motivasjon og mestring.

Kompetansemålene er grunnlaget for vurdering i faget. Kompetansemålene skal forstås i lys av formålsparagrafen i opplæringsloven, overordnet del og teksten Om faget.

Elevene skal medvirke i egen læring. De skal få muligheten til å vise kompetansen sin på ulike måter, reflektere over læringen og delta aktivt i vurderingen av eget arbeid. Læreren skal støtte og veilede eleven til å kunne sette seg mål og vurdere egen utvikling.

Underveisvurderingen i fag skal brukes som et redskap i læreprosessen, gi grunnlag for tilpasset opplæring og bidra til at eleven øker kompetansen sin i faget. Den kompetansen eleven har vist underveis i opplæringen, er en del av grunnlaget for vurderingen når standpunktkarakteren i fag skal fastsettes.

I standpunktvurderingen skal læreren vurdere den samlede kompetansen i faget. Vurderingsgrunnlaget skal ivareta bredden i kompetansemålene i læreplanen. Eleven skal være kjent med hva det blir lagt vekt på i fastsettingen av standpunktkarakteren.

Sluttvurdering

Standpunktvurdering

10. årstrinn

Elevene skal ha én standpunktkarakter. Den omfatter kompetanse både i skriftlig og direkte kommunikasjon.

Eleven presenterer en mappe med tekster fra 10.trinn bestående av arbeid basert på temaet «Ungdomskultur og identitet»

2 skriftlige selvvalgte tekster der språk, form og innhold skal vurderes.

2 muntlige eller sammensatte tekster der ferdigheter i direkte kommunikasjon skal vurderes. (eks.: skrift, bilder, lyd, talespråk, tegnspråk, film, musikk). Det oppfordres til å bruke digitale verktøy i elevarbeidene

Vg1 studieforberevende utdanningsprogram / yrkesfaglige utdanningsprogram

Elevene skal ha én standpunktkarakter. Den omfatter kompetanse både i skriftlig og direkte kommunikasjon.

Eleven presenterer en mappe med tekster fra VG1 bestående av arbeid basert temaet «Internasjonale forhold»:

2 skriftlige selvvalgte tekster der språk, form og innhold skal vurderes.

2 muntlige eller sammensatte tekster der ferdigheter i direkte kommunikasjon skal vurderes. (eks.: skrift, bilder, lyd, talespråk, tegnspråk, film, musikk) Det oppfordres til å bruke digitale verktøy i elevarbeidene

Eksamen for elever

10. årstrinn

Elevene kan trekkes ut til skriftlig-kommunikativ eksamen. Skriftlig-kommunikativ eksamen blir utarbeidet og sensurert sentralt.

Eksamen består av en forberedelsesdel og en eksamensdel på 3 timer. Det innebærer også 30 minutter kommunikativ samhandlingseksamen basert på tema fra skriftlig del.

Denne delen organiseres ved hjelp av fjernundervisningsutstyr fra Statped. Eleven kobles individuelt til en sensor/eksaminator

Elevene må ha valgt og øvd på en kommunikasjonsform som kan være talespråk, chatting, ASL/BSL eller kombinasjoner av disse.

Vg1 studieforberedende utdanningsprogram / yrkesfaglige utdanningsprogram

Elevene kan trekkes ut til skriftlig eksamen. Skriftlig eksamen blir utarbeidet og sensurert sentralt. Eksamen består av en 5 timers skriftlig sentralgitt eksamen med forberedelsesdel.

Elevene kan ikke trekkes ut til muntlig eksamen i engelsk.